

Forskning for god folkehelse – kommunene tar sats

I Norge har vi generelt god folkehelse. Folkehelsen kan likevel bli langt bedre fordi helseforskjellene er for store. Forskning og innovasjon er viktig for å finne løsninger på mange av folkehelseutfordringene. Kommunene er avgjørende i folkehelsearbeidet og mange kommuner har ikke hatt fokus på forskning – før nå.

AV OLE JOHAN BORGE OG ANNE KJERSTI FAHLVIK | PUBLISERT 27. JUN. 2024 | OPPDATERT 18. MARS 2025

[Denne saken ble først publisert i Effektiv Velferd av Mediaplanet](#)

Langt flere kommuner enn tidligere er nå nysgjerrig på forskning og særlig helseforskning. Mange kommuner tar initiativ til forskningsprosjekter for å få svar på vanskelige spørsmål og for å kunne være sikker på at helsetjenestene i kommunen er organisert på beste måte. Dette gleder oss i Forskningsrådet. God folkehelse skapes der folk bor og bygges gjennom utdanning, arbeidsliv, kultur, idrett, frivillighet og friluftsliv – på alle disse områdene er kommunene uunnværlige.

Det er store sosiale forskjeller når det gjelder folkehelse i Norge. For eksempel er helseulikheten mellom bydeler i Oslo større enn ulikheten mellom Norge og mange andre land. Folkehelsen handler ikke bare om medisinsk behandling, men også om sosiale forhold som økonomi, utdanning, boligforhold, arbeidsmiljø og ikke minst helsekompetanse – kunnskap til å gjøre de beste valgene for seg selv.

Forebygging er en sentral del av folkehelsearbeidet. Ved å forebygge kan vi redusere forekomsten av diabetes, kreft, psykisk uhelse og kroniske sykdommer som hjerte- og karsykdommer. Forebyggende tiltak hos både barn og voksne inkluderer også vaksinasjonsprogrammer, screening for tidlig oppdagelse av sykdommer, kampanjer for å redusere tobakk- og alkoholkonsum, og promotering av fysisk aktivitet og godt kosthold.

Forskningsrådet deler årlig ut rundt 200 millioner kroner til de beste og mest nyskapende forsknings- og innovasjonsideene om forebygging og helsefremmende arbeid. Dette inkluderer alt fra forskning ved universitetene til prosjekter i næringslivet og kommuner – og ikke minst til samarbeid mellom disse.

Det er ikke nok å forske for å vite hva som er rett, vi må også ta ny kunnskap raskere i bruk. Her skjer det også en positiv utvikling. Stadig flere kommuner går sammen i nettverk. Dermed kan ny og forskningsbasert kunnskap spres slik at mange kommuner kan få nytte av den. Et nasjonalt nettverk for helseforskning i kommuner har vi ikke hatt før nå. Det er KS som har fått i oppdrag fra regjeringen om å etablere dette. Vi i Forskningsrådet heier på dette viktige tiltaket.

God folkehelse er fundamentet for et velfungerende samfunn. Gjennom forskning får vi kunnskap som leder til bedre valg. Ved at din kommune engasjerer seg i helseforskning øker det rett og slett sannsynligheten for at du får bedre helse.

Meldinger ved utskriftstidspunkt 10. april 2025, kl. 14.35 CEST

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.